

Perspektiv på subventionerade anställningar

En fördjupad analys av effekterna av det ändrade regelverket för nystartsjobb

© Arbetsförmedlingen
Enheten Utredning
Enheten Tjänster och Program
2018-05-15
Diarienummer: Af-2018/0023 8299

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	6
3	Subventionerade anställningar – en översikt	7
4	Nystartsjobb	9
4.1	Bakgrund – vad är ett nystartsjobb?.....	9
4.2	Målgrupp för nystartsjobb.....	9
4.3	Regelverk för nystartsjobb.....	10
4.4	Bakgrund till ändringarna av regelverket.....	11
5	Hur har antalet deltagare i nystartsjobb utvecklats?	11
5.1	Hur har utvecklingen av nystartsjobben sett ut?.....	11
5.2	Färre nya och fler avslutade nystartsjobb.....	12
5.3	Hur har utvecklingen av nystartsjobben sett ut för olika grupper?.....	13
5.4	Störst relativ minskning av nystartsjobb bland offentliga arbetsgivare	14
5.5	Endast liten förändring av antalet nystartsjobb bland yrken med låga utbildningskrav.....	16
6	Regionala skillnader	17
6.1	Relativt små regionala skillnader	17
7	Resultat av dialog med Arbetsförmedlingens regioner	18
7.1	Mer effektiv användning av nystartsjobben idag.....	18
7.2	Arbetsgivarna mindre positiva till nystartsjobben idag.....	18
8	Avslutande kommentarer	18
	Bilagor	20

1 Sammanfattning

Antalet personer med en subventionerad anställning¹ har varit stabilt under lång tid. Samtidigt skiljer sig utvecklingen åt mellan de olika former av anställningar med stöd som Arbetsförmedlingen erbjuder. De olika stöden har samtidigt mycket olika antal deltagare. Under det fjärde kvartalet 2017 deltog sammantaget 131 000 personer i något av de stöd som innebär en anställning med subvention – att jämföra med 136 000 personer motsvarande kvartal 2016. Detta innebär en minskning med tre procent.

Nystartsjobb är ett ekonomiskt stöd till arbetsgivare för att stimulera dem att anställa personer som varit utan arbete en längre tid. Under 2017 genomfördes ett antal tydliga förändringar i regelverket för nystartsjobben. Såväl bidragets storlek som den maximala tiden som bidrag kan ges begränsades. Vidare infördes krav att arbetsgivarna behöver ha kollektivavtal eller anställningsvillkor som motsvarar de som anges i kollektivavtal. Samtidigt ändrades även regelverket så att det blev mer förmånligt att anställa nyanlända. Förändringarna medförde att:

- Antalet nystartsjobb minskade successivt under 2017 – från drygt 47 000 under det fjärde kvartalet 2016 till närmare 39 000 under samma kvartal 2017, en minskning med 18 procent.
- Drygt åtta av tio nystartsjobb finns hos privata arbetsgivare. Antalsmässigt är minskningen större bland privata arbetsgivare än bland offentliga. Den relativa minskningen är emellertid störst bland offentliga arbetsgivare. Samtidigt har dock antalet extratjänster inom offentlig sektor ökat kraftigt.
- Minskningen har varit större för kvinnor än för män.
- Större minskning bland äldre än bland yngre personer.
- En tydlig minskning bland personer födda i Sverige och i resten av Europa. Bland utomeuropeiskt födda syns samtidigt en ökning. Denna ökning är särskilt tydlig för personer i eller som har varit i etableringen.
- Minskningen av antalet nystartsjobb är tydligast bland yrken med krav på längre utbildningar – närmare 30 procent. Bland yrken med låga eller inga utbildningskrav är minskningen samtidigt betydligt lägre – endast 8 procent.

---

¹ Med subventionerade anställningar avses *arbete med stöd* (som inkluderar anställningsstöd och särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga), *nystartsjobb* samt *yrkesintroduktionsanställningar*. Begreppet subventionerade anställningar är således bredare än definitionen av arbete med stöd.

Som ett komplement till den statistiska analysen har vi genomfört en dialog med representanter från Arbetsförmedlingens samtliga regioner. Av dialogen framkommer att:

- Nystartsjobben idag används effektivare än innan regelverket ändrades.
- Det är idag i högre grad såväl rätt personer som har ett nystartsjobb, som rätt arbetsgivare som anställer med nystartsjobb.

Vår bedömning är följande:

- Minskningen av antalet nystartsjobb står i rimlig proportion till de tydliga förändringarna i regelverket.
- Givet målgruppen för nystartsjobben innebär förändringarna av sammansättningen bland deltagarna att syftet med stödet uppfylls på ett bättre sätt än tidigare.

2 Inledning

Antalet personer med en subventionerad anställning² har varit stabilt under lång tid. Samtidigt skiljer sig utvecklingen åt mellan de olika former av anställningar med stöd som Arbetsförmedlingen erbjuder. Efter en översiktlig beskrivning av utvecklingen för samtliga subventionerade anställningar följer en fördjupad analys av nystartsjobben. Bakgrunden till denna fördjupning är de tydliga ändringar i regelverket för nystartsjobb som genomfördes under 2017 – ändringar som även innebar att antalet nystartsjobb minskade.

Den fördjupade analysen beskriver hur minskningen av antalet nystartsjobb är fördelad såväl bland olika grupper av arbetssökande som bland olika kategorier av arbetsgivare. Rapporten innehåller även en sammanställning av en dialog genomförd med representanter på olika nivå från Arbetsförmedlingens samtliga regioner. Representanterna har bland annat fått svara på frågor huruvida de anser att nystartsjobben används effektivare idag än tidigare (innan regeländringarna) samt om eventuella förändringar av såväl arbetsgivarnas som arbetsförmedlarnas inställning till nystartsjobben efter regeländringarna. Dialogen genomfördes med hjälp av en enkät. Detta underlag kompletterar analysen av Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik och har bland annat kartlagt eventuella förändringar av såväl arbetsgivarnas som arbetsförmedlarnas inställning till nystartsjobben efter regeländringarna.

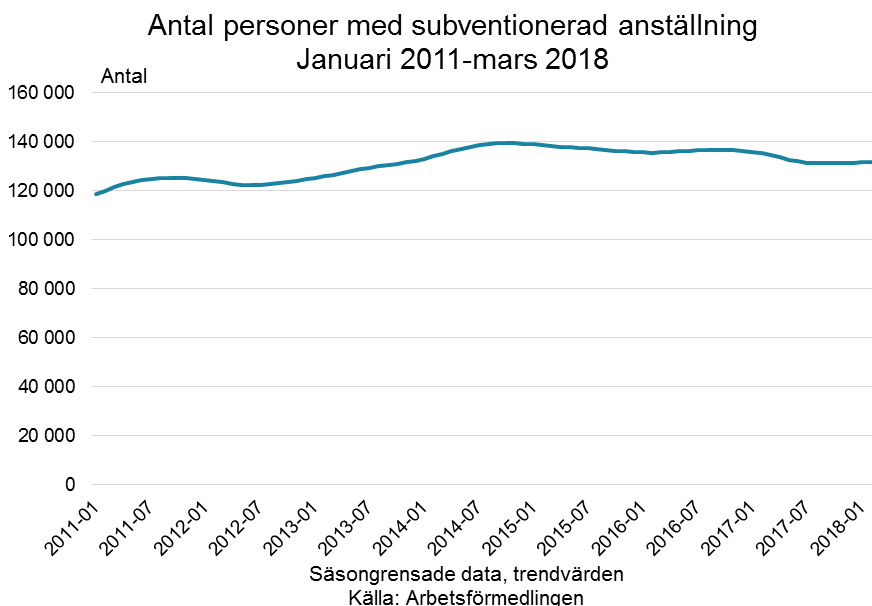
I analysen av Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik i denna rapport används framför allt uppgifter över så kallade deltagarperioder. Med deltagarperiod avses här en deltagares sammanhängande period i ett nystartsjobb. Redovisningen avser således inte enskilda beslut utan är mer lik den månadsstatistik som baseras på sökandekategori. De skillnader som finns mellan en redovisning baserad på deltagarperioder och sökandekategorier är små och påverkar inte tolkningen av vare sig utvecklingen för nystartsjobben eller förändringarna av sammansättningen av antalet nystartsjobbare. Skillnaderna påverkar inte heller tolkningen av hur nystartsjobben är fördelade mellan olika kategorier av arbetsgivare.

---

² Med subventionerade anställningar avses *arbete med stöd* (som inkluderar anställningsstöd och särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga), *nystartsjobb* samt *yrkesintroduktionsanställningar*. Begreppet subventionerade anställningar är således bredare än definitionen av arbete med stöd.

3 Subventionerade anställningar – en översikt

Under det fjärde kvartalet 2017 deltog sammanlagt 131 000 personer i något av de stöd som innebär en anställning med subvention – att jämföra med 136 000 personer motsvarande kvartal 2016. Detta innebär en minskning med tre procent.

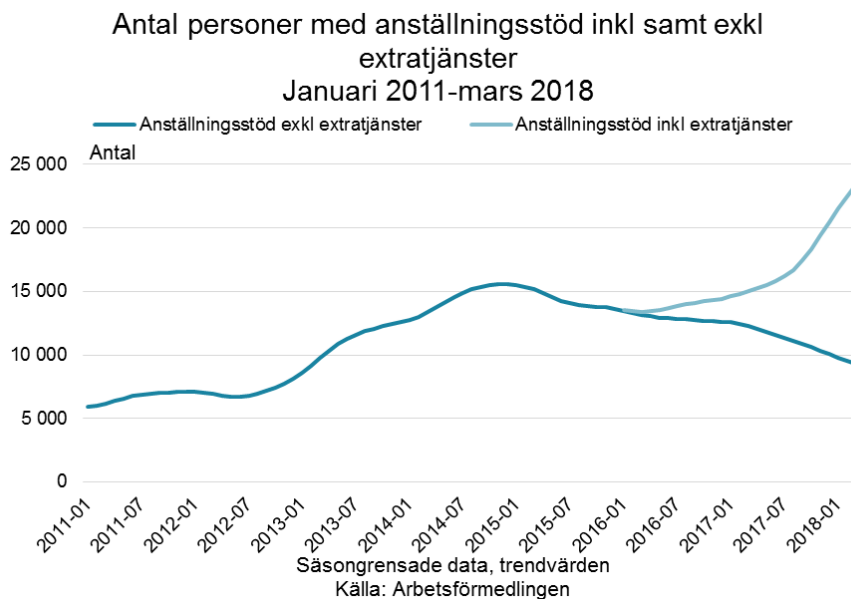

Samtidigt skiljer sig utvecklingen åt mellan de olika stöd som ingår i subventionerade anställningar.

- Anställningsstöden har ökat tydligt – en utveckling som helt förklaras av den kraftiga ökningen av antalet extratjänster.
- De särskilda insatserna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har minskat marginellt.
- Nystartsjobben har minskat.
- Yrkesintroduktionsanställningarna har ett oförändrat antal deltagare.

De olika stöden har samtidigt mycket olika antal deltagare vilket måste beaktas vid jämförelser av utvecklingen för de olika formerna av subventionerade anställningar. Se bilaga för en detaljerad redovisning av antalet personer med subventionerade anställningar.

Det har även skett vissa förändringar av antalet deltagare *inom* respektive delgrupp av subventionerade anställningar. En sådan förändring är att antalet *anställningsstöd exklusive extratjänster* har minskat – en utveckling som inleddes redan 2014.

Den relativa minskningen av antalet är *anställningsstöd exklusive extratjänster* under det senaste året är betydande (närmare 20 procent). Samtidigt är minskningen i absoluta tal liten, endast drygt 2 000 personer. Detta är en effekt av att antalet personer med *anställningsstöd exklusive extratjänster* är relativt få – endast drygt 10 000 personer det fjärde kvartalet 2017. De huvudsakliga orsakerna bakom nedgången av *anställningsstöd exklusive extratjänster* är följande:

- Vår dialog med regionerna visar att förmedlarna upplever en viss konkurrens mellan olika subventionerade anställningar. Den tydliga interna fokuseringen på extratjänsterna har påverkat prioriteringen av övriga anställningsstöd.
- Den fortsatt starka aktiviteten i ekonomin innebär en gradvis ökad svårighet att hitta privata arbetsgivare som kan ta emot personer med subventionerade anställningar. Aktiviteten inom näringslivet är således så hög att fokus i högre grad än tidigare ligger på produktionen inom den egna verksamheten.

De regelförändringar som skett även för *anställningsstöd exklusive extratjänster* bedöms således inte ha påverkat utvecklingen av antalet stöd.

Mot bakgrund av att minskningarna av såväl antalet deltagare med *anställningsstöd exklusive extratjänster* som av övriga subventionerade anställningar är små väljer Arbetsförmedlingen att avgränsa den fortsatta analysen till att endast avse nystartsjobb där minskningen av antalet deltagare är större.

4 Nystartsjobb

4.1 Bakgrund – vad är ett nystartsjobb?

Nystartsjobben ska stimulera arbetsgivare att anställa personer som varit utan arbete en längre tid. Under 2017 skedde ett antal förändringar i regelverket för nystartsjobb. Samtidigt började antalet personer som har ett nystartsjobb att minska.

Nystartsjobb är ett beslut om ekonomiskt stöd till en arbetsgivare och inte ett arbetsmarknadspolitiskt program. Lagen om anställningsskydd gäller och en anställning med nystartsjobb kvalificerar till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen.

Nystartsjobben bygger på en rättighetslagstiftning. Detta betyder att det inte görs någon arbetsmarknadspolitisk bedömning eller något samråd med arbetstagarorganisation inför beslut. Arbetsgivaren ska erbjuda lön och andra anställningsförmåner som följer av kollektivavtal, eller som i väsentliga delar är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal.

4.2 Målgrupp för nystartsjobb

Målgruppen för nystartsjobb är personer som varit utan arbete en längre tid och man kan kvalificera sig för ett nystartsjobb på flera olika grunder.³ Personen kan:

- Under en kvalificerande tid ha varit arbetslös eller deltagare i program
- Ha haft ett skyddat arbete vid Samhall AB
- Ha fått ersättning från andra myndigheter (sjukpenning, rehabiliteringspenning alternativt sjuk- eller aktivitetsersättning)
- Ha en pågående etableringsplan
- Inom de tre senaste åren fått uppehållstillstånd eller uppehållskort i egenskap av familjemedlem till EES-medborgare
- Ha dömts till fängelse och beviljats vistelse utanför anstalt eller varit villkorligt frigiven
- Därtill finns särskilda villkor för personer i jobb- och utvecklingsgarantin

För arbetsgivare gäller följande:

- Ska vara en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

---

³ För detaljerad beskrivning av regelverket för nystartsjobb, se förordning 2006:1481.

- Stöd till en arbetsgivare som den arbets sökande är eller har varit anställd hos med nystartsjobb lämnas endast om den arbets sökande, sedan den första anställningen avslutats, på nytt uppfyller villkor för nystartsjobb.
- Stöd får endast lämnas under förutsättning att arbetsgivaren intygar att lön och andra anställningsförmåner följer av kollektivavtal eller i väsentliga delar är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal i branschen.
- Stöd får inte beviljas om arbetsgivaren har näringsförbud, skatteskulder som lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning eller betalningsanmärkning som inte är obetydlig.
- Stöd får endast beviljas om arbetsgivaren är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket vid beslutstillfället.
- Stöd får lämnas för såväl tillsvidareanställningar som tidsbegränsade anställningar och provanställningar.

4.3 Regelverk för nystartsjobb

Stödets storlek och stödets längd

Hur mycket arbetsgivaren kan få i ersättning beror på hur gammal den arbets sökande är, hur länge personen varit arbetslös samt på vilken grund personen kvalificerar sig för stödet. Arbetsgivaren kan antingen få ersättning motsvarande en normal arbetsgivaravgift (31,42 procent⁴), 2 gånger arbetsgivaravgiften eller 2,5 gånger arbetsgivaravgiften.

Tiden en arbetsgivare kan få stöd varierar från sex månader till två år. Detta avgörs av tiden som den arbets sökande varit arbetslös samt arbets sökandes ålder. Såväl stödets nivå som tiden med stöd ökar ju längre från arbetsmarknaden personen bedöms stå.

Förändringar av regelverket sedan 2015

Nedan redogörs för de mest centrala förändringar av regelverket för nystartsjobb som skett sedan 2015.

- 1 april 2015 infördes ett tak för subvention för nystartsjobb. Taket innebär att arbetsgivare endast kan få ersättning för lönekostnad upp till högst 22 000 kronor (tidigare fanns inget ersättningstak).
- 1 februari 2016 tillkom kvalificering till nystartsjobb genom etableringsplan.
- 1 februari 2017 infördes krav på att arbetsgivaren erbjuder lön och andra förmåner som följer av kollektivavtal, eller i väsentliga delar överensstämmer med kollektivavtal inom branschen. Tiden för hur länge en arbetsgivare kan få stöd för nystartsjobb begränsades till maximalt två år, vilket också innebu-

---

⁴ Arbetsgivaravgiften beräknas på den bruttolön och förmånsvärden som arbetsgivaren betalar ut.

rit att dubbleringen av stödtiden för arbetssökande som har fyllt 55 år har tagits bort. Stödets storlek uppdelades i tre steg och beräknas utifrån hur länge som den arbetssökande har varit borta från arbetslivet. Det blev mer förmånligt att anställa personer som har etableringsplan samt personer som fått uppehållstillstånd/uppehållskort de senaste tre åren, eftersom tiden i arbetslöshet för dessa grupper ändrades till att inte påverka ersättningsnivån, utan från början blev 2,5 arbetsgivaravgifter.

- Från och med 1 november 2017 sänktes subventionstaket från 22 000 kronor till 20 000 kronor.

4.4 Bakgrund till ändringarna av regelverket

För att nystartsjobben på ett mer effektivt sätt ska nå dem som står längst ifrån arbetsmarknaden har regeringen stegvis förändrat regelverket för nystartsjobben. Syftet var att göra stödet mer träffsäkert. En del i detta var införandet av en ersättnings-trappa där ersättningens nivå som huvudregel baseras på den tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetsmarknaden. Ersättningen för att anställa nyanlända fastställdes också till den högsta nivån (2,5 gånger arbetsgivaravgiften). Vidare begränsades stödtiden till som längst två år.

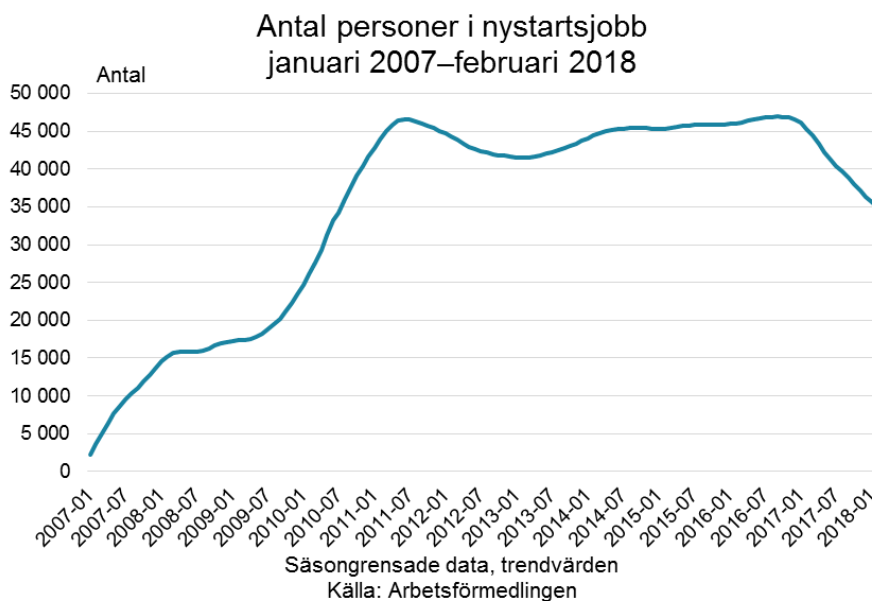
I syfte att uppnå lika goda arbetsvillkor för alla som anställs med lönesubvention infördes också krav på att arbetsgivare ska ge lön och andra anställningsförmåner enligt kollektivavtal, eller villkor som i väsentliga delar är likvärdiga med kollektivavtal inom den aktuella branschen. Sänkningen av ersättningsnivån från 22 000 till 20 000 den 1 november 2017 syftade till att uppnå mer likvärdiga villkor för alla typer av subventionerade anställningar.

5 Hur har antalet deltagare i nystartsjobb utvecklats?

5.1 Hur har utvecklingen av nystartsjobben sett ut?

Nystartsjobben infördes år 2007. Antalet deltagare ökade successivt efter införandet och sedan 2011 har antalet personer med nystartsjobb som årsgenomsnitt uppgått till omkring 45 000 personer vilket motsvarar drygt tio procent av de inskrivna arbetslösa. Under inledningen av 2017 började dock antalet deltagare successivt att minska jämfört med samma period året innan. Detta medförde att antalet nystartsjobb uppgick till närmare 39 000 personer under det fjärde kvartalet 2017 – att jämföra med drygt 47 000 personer under motsvarande period året innan. Detta motsvarar en minskning med 18 procent. Minskningen inleddes således samtidigt med de ändringar av regelverket som infördes i februari 2017.

Det nya regelverket för nystartsjobben innebär såväl tydligt ökade krav på arbetsgivarna som en minskad ersättningsnivå. Att detta skulle medföra ett minskat antal personer med nystartsjobb var således en naturlig konsekvens. Att ändringarna minskat arbetsgivarnas intresse för nystartsjobben bekräftas även av vår dialog med Arbetsförmedlingens regioner. Minskningen av antalet nystartsjobb bedöms dock stå i rimlig proportion till omfattningen av förändringarna i regelverket.

5.2 Färre nya och fler avslutade nystartsjobb

Minskningen av antalet nystartsjobb under 2017 drevs både av att antalet nya nystartsjobb minskade och att antalet avslutade nystartsjobb ökade. Under 2014–2016 uppgick antalet nya nystartsjobb i genomsnitt till omkring 4 000 per månad. Under 2017 minskade dock antalet nya nystartsjobb till i genomsnitt 3 600 per månad. Jämfört med samma månad året innan var minskningen tydlig redan från och med februari 2017.

Parallellt ökade även antalet avslutade nystartsjobb. Ökningen av antalet avslutade nystartsjobb förklaras främst av att planerade förlängningar inte fullföljdes. En orsak till detta är att regeländringarna innebar att förutsättningarna för tidigare planerade förlängningar av nystartsjobb förändrades. Under fjolåret uppgick i genomsnitt antalet avslutade nystartsjobb till 4 300 per månad – att jämföra med omkring 3 900 per månad under perioden 2014–2016.

Att det ändrade regelverket inneburit både ett minskat intresse för nya nystartsjobb och att planerade förlängningar inte fullföljts framgår även tydligt i vår dialog med Arbetsförmedlingens regioner.

5.3 Hur har utvecklingen av nystartsjobben sett ut för olika grupper?

Antalet män med nystartsjobb har alltid varit fler än antalet kvinnor. Av de närmare 39 000 personer som hade ett nystartsjobb under det fjärde kvartalet 2017 var knappt 12 000 kvinnor, motsvarande 31 procent av samtliga nystartsjobb. Jämfört med fjärde kvartalet 2016 har antalet kvinnor med nystartsjobb minskat mer än antalet män. Kvinnornas andel av samtliga nystartsjobb har därmed minskat något jämfört med det fjärde kvartalet 2016. En möjlig förklaring är den parallella ökningen av antalet extratjänster⁵ inom offentlig sektor – ett stöd med en jämnare fördelning mellan könen.

Under samma period har antalet nystartsjobb minskat i samtliga åldersgrupper, men minskningen är relativt sett störst bland personer som är 55 år eller äldre, vilket sannolikt förklaras av det var mer förmånligt att anställa äldre innan regeländringen. Minst förändring har skett i åldersgruppen 20–26 år. Störst minskning kan ses bland personer födda i Sverige och i resten av Europa. Bland utomeuropeiskt födda syns en ökning sista kvartalet 2017 jämfört med samma kvartal 2016. Antalet personer med nystartsjobb som ingår i, respektive har ingått i etableringen ökade kraftigt 2017 jämfört med tidigare år. De främsta förklaringarna är sannolikt att antalet inskrivna arbetslösa utomeuropeiskt födda blivit fler, att regelverket numera är utformat för att göra det förmånligare att anställa personer som deltar i etableringen samt att de personer som nu finns i etableringen varit där under en längre period. En längre tid i etableringen innebär ökade möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden med exempelvis ett nystartsjobb. Att deltagarna i etableringen har en lägre medelålder än övriga arbetsökande har sannolikt bidragit till förändringen av den åldersmässiga sammansättningen bland personer med ett nystartsjobb.

Samtidigt har antalet nystartsjobb minskat bland personer på alla utbildningsnivåer. Den största minskningen, såväl i antal som i procent, märks bland personer med gymnasial utbildning (en minskning med 27 procent sista kvartalet 2017 jämfört med sista kvartalet 2016). Minskningen är inte lika kraftig bland personer med eftergymnasial utbildning. Lägst är nedgången bland personer med förgymnasial utbildning, där antalet minskade med knappa nio procent mellan fjärde kvartalet 2017 och samma kvartal 2016. En förklaring till det sistnämnda kan vara att antalet personer med kort utbildning i etableringen är högt. Antalet personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga med ett nystartsjobb minskade med mer än 40 procent sista kvartalet 2017 jämfört med sista kvartalet 2016, en minskning från 7 200 till 4 300 personer. En delförklaring till detta skulle kunna vara att arbetsgivare som saknar kollektivavtal har svårigheter att hitta erforderliga försäkringar. Minskningen märks emellertid bland såväl privata som offentliga arbetsgivare.

---

⁵ Extratjänster är ett anställningsstöd som infördes i slutet av 2015 och som gradvis har utvidgats, såväl avseende målgrupp som subventionsgrad. Målgruppen är den samma som för nystartsjobb, men extratjänsterna kan endast användas inom offentlig verksamhet samt inom kulturell verksamhet, ideella idrottsföreningar och trossamfund samt ideella föreningar för arbete med social hjälpverksamhet eller omsorg om barn och ungdomar.

Antal och förändring av nystartsjobb mellan kv4 2016 och kv4 2017

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Samtliga	47 100	38 600	-18,1 %
Kvinnor	15 900	11 800	-25,9 %
Män	31 200	26 800	-14,1 %
Åldersgrupp			
20-26	5 800	5 100	-10,9 %
27-54	32 200	27 800	-13,6 %
55-64	8 900	5 500	-38,1 %
65-	200	100	-43,3 %
Födelseland			
Sverige	17 300	10 100	-41,7 %
Europa, exklusive Sverige	5 700	3 800	-33,5 %
Utomeuropeisk	24 100	24 700	2,6 %
Etablering			
Är i etableringen	2 300	4 000	73,3 %
Varit i etableringen	7 400	9 900	32,7 %
Har funktionsnedsättning	7 200	4 300	-40,9 %
Utbildningsnivå			
Förgymnasial	16 600	15 200	-8,6 %
Gymnasial	18 200	13 300	-26,8 %
Eftergymnasial	12 300	10 100	-17,9 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar.

5.4 Störst relativ minskning av nystartsjobb bland offentliga arbetsgivare

Drygt åtta av tio nystartsjobb finns hos privata arbetsgivare. Flest nystartsjobb återfinns inom delområdet privata tjänster medan antalet nystartsjobb hos olika former av tillverkande företag (främst företag inom produktion och utvinning) är väsentligt färre. Endast drygt 15 procent av nystartsjobben finns hos offentliga arbetsgivare.

Antalet nystartsjobb har minskat bland såväl privata som offentliga arbetsgivare. I antal är minskningen större bland privata arbetsgivare – en konsekvens av att antalet nystartsjobb är påtagligt fler inom näringslivet. Den relativa minskningen är emellertid störst bland offentliga arbetsgivare. Minskningen av antalet nystartsjobb är likvärdig inom delområdena tillverkande företag och företag inom området privata tjänster, eller omkring 15 procent. Samtidigt noteras en något större relativ minskning inom området offentliga tjänster. Detta framgår vid en jämförelse mellan det fjärde kvartalet 2017 och motsvarande period året innan.

Vår dialog med representanter för Arbetsförmedlingens regioner pekar på att en viktig orsak bakom minskningen av antalet nystartsjobb hos offentliga arbetsgivare är den parallella ökningen av antalet extratjänster inom offentlig sektor. Detta förklarar även skillnaden mellan olika näringsgrenar.

Antal och förändring av arbetsgivare med personer i nystartsjobb mellan kv4 2016 och kv4 2017

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Samtliga	47 100	38 600	-18,1 %
Sektor			
Offentlig sektor	8 100	6 000	-26,0 %
Privat sektor	39 000	35 600	-16,4 %
Näringsgren			
Produktion, utvinning m.m.	7 400	6 400	-13,5 %
Privata tjänster	28 400	23 900	-15,8 %
Offentliga tjänster	11 000	8 100	-27,0 %
Storlek (privat sektor)			
0-9 anställda	19 200	16 400	-14,7 %
10-99 anställda	13 800	10 700	-22,6 %
100- anställda	5 900	5 500	-7,7 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar.

Inom näringslivet återfinns vartannat nystartsjobb bland arbetsgivare med färre än tio anställda. En stor andel nystartsjobb – var tredje nystartsjobbare i privat sektor – återfinns hos en arbetsgivare med mellan 10-99 anställda. Återstoden av nystartsjobben inom näringslivet, det vill säga knappt var femte nystartsjobbare, återfinns hos en arbetsgivare med 100 anställda eller fler. Antalet nystartsjobb har minskat hos samtliga storleksgrupper av privata arbetsgivare. Den relativa minskningen är dock

störst hos arbetsgivare med 10-99 anställda följt av arbetsgivare med 0-9 anställda. I kategorin privata arbetsgivare med 100 anställda eller fler är minskningen mindre än bland övriga storleksgrupper. Detta skulle kunna förklaras av att större arbetsgivare har en större långsiktighet och mer etablerade rutiner för hantering av subventionerade anställningar.

5.5 Endast liten förändring av antalet nystartsjobb bland yrken med låga utbildningskrav

Drygt hälften av alla nystartsjobb återfinns inom yrken där det vanligen krävs en utbildning på gymnasial nivå eller en eftergymnasial utbildning kortare än två år. I tabellen nedan visat som SSYK-grupp 4-8.⁶ Samtidigt återfinns endast vart tionde nystartsjobb inom yrken med krav på längre eftergymnasiala utbildningar, SSYK-grupp 1-3. Detta innebär att en så pass stor andel som vart tredje nystartsjobb återfinns inom yrken utan eller med endast låga formella utbildningskrav, SSYK-grupp 9. På hela arbetsmarknaden har omkring fem procent av de yrkesverksamma ett yrke utan eller med endast låga formella utbildningskrav.⁷ En betydligt större andel av nystartsjobben återfinns således inom yrken med låga kvalifikationskrav än på arbetsmarknaden som helhet.

Antal och förändring av nystartsjobb efter kvalifikationsnivå mellan kv4 2016 och kv4 2017

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Samtliga	47 100	38 600	-18,1 %
SSYK-grupp 1-3	5 400	3 800	-28,8 %
SSYK-grupp 4-8	25 400	21 600	-15,0 %
SSYK-grupp 9	13 900	12 800	-7,6 %
SSYK-uppgift saknas	2 400	300	-85,9 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar. Indelningen efter kvalifikationsnivå är baserad på ramverket Standard för svensk yrkesklassificering, SSYK 2012.

Minskningen av antalet nystartsjobb är relativt sett allra tydligast bland yrken med krav på längre utbildningar. Där är minskningen av antalet nystartsjobb närmare 30 procent. Bland yrken med krav på medellånga utbildningar är motsvarande minskning 15 procent. Samtidigt har antalet nystartsjobb inom yrken med låga eller inga formella utbildningskrav minskat i påtagligt mindre omfattning, omkring åtta procent. Detta innebär även att sammansättningen av nystartsjobben ändrats så att en

⁶ Indelningen efter kvalifikationsnivå är baserad på ramverket för klassificering av yrken SSYK 2012.

⁷ Arbetskraftsundersökningarna, AKU, 16-64 år.

tydligt större andel av dessa nu utgörs av yrken med låga eller inga formella utbildningskrav. Detta framgår vid en jämförelse mellan det fjärde kvartalet 2017 och motsvarande period året innan.

Det vanligaste yrket för en nystartsjobbare är som restaurang- och köksbiträde.⁸ Under fjärde kvartalet 2017 uppgick antalet nystartsjobb inom detta yrke till 5 200 vilket motsvarar 13 procent av samtliga nystartsjobb. Detta yrke är även det enskilt största bland såväl män som kvinnor. Jämfört med det fjärde kvartalet 2016 är dessutom antalet nystartsjobb inom nämnda yrke oförändrat. Sammanlagt motsvarar de tio vanligaste yrkena för ett nystartsjobb drygt 40 procent av samtliga nystartsjobb. Bland övriga yrken med många nystartsjobbare kan nämnas städare, lager- och terminalpersonal, taxiförare, butikssäljare och elevassistenter. Inom dessa yrken uppgick antalet nystartsjobb till omkring 1 000 eller fler per yrke under det fjärde kvartalet 2017.

6 Regionala skillnader

6.1 Relativt små regionala skillnader

I ett regionalt perspektiv är nystartsjobbets utveckling förhållandevis homogen. Det finns dock några län där utvecklingen avviker något mer från den genomsnittliga minskningen på 18 procent. I Värmlands län hade antalet pågående nystartsjobb minskat med 31 procent det sista kvartalet 2017 jämfört med samma kvartal föregående år – en minskning från 1 500 till 1 100. Hallands län uppvisade den minsta förändringen – en minskning med fyra procent, vilket även visat som antal är en mycket liten förändring. I förhållande till utvecklingen av antalet inskrivna arbetslösa i länet var detta samtidigt en marginell ökning. I samtliga övriga län hade antalet nystartsjobb minskat under samma tid, både i absoluta termer och som andel av antalet inskrivna arbetslösa. Även Södermanlands, Jönköpings och Kronobergs län visade relativt små förändringar – minskningar med sju procent i de bägge förstnämnda, respektive nio procent i Kronobergs län. Se bilaga för en redovisning av förändringen per län.

Bland Arbetsförmedlingens tre regioner hade Region Nord den största minskningen mellan sista kvartalet 2017 och samma kvartal 2016. Här har antalet nystartsjobb minskat med 25 procent jämfört med rikets 18 procent. Region Mitt hade en minskning med 19 procent och Region Syd 15 procent. Den lägre minskningen för Region Syd kan delvis förklaras av en kraftigare relativ ökning av antalet pågående nystartsjobb för personer i etableringen.

---

⁸ SSYK 9412 – Restaurang- och köksbiträden m.fl.

7 Resultat av dialog med Arbetsförmedlingens regioner

7.1 Mer effektiv användning av nystartsjobben idag

I syfte att få ett kvalitativt komplement till den statistiska analysen har vi genomfört en dialog med representanter på olika nivå från Arbetsförmedlingens samtliga regioner. Dialogen visar att nystartsjobben idag generellt används effektivare än innan regelverket ändrades. Regionerna menar dels att det idag i högre grad än tidigare är rätt personer som har ett nystartsjobb, dels att det nu i högre grad än tidigare är rätt arbetsgivare som har anställda med nystartsjobb. Tillsammans med förändringen av sammansättningen av personer med nystartsjobb stärker detta bilden av att träffsäkerheten för nystartsjobben har ökat efter regeländringarna.

7.2 Arbetsgivarna mindre positiva till nystartsjobben idag

Samtidigt visar vår dialog med regionerna att arbetsgivarna nu är mindre positiva till nystartsjobben än tidigare. Mest negativt uppfattas sänkningen av ersättningsnivån. Enligt regionerna är detta troligen den tydligaste begränsningen för fler nystartsjobb. Arbetsgivarna upplever även regelverket för nystartsjobben som krångligt. Därtill beskriver många regioner att arbetsgivarna upplever den införda begränsningen av den maximala tiden för nystartsjobb som negativ. Studien beskriver även en allmän besvikelse bland arbetsgivarna att förutsättningarna för att anställa med nystartsjobb ändrats. Bilden av att arbetsgivarna nu är mindre positiva än tidigare avser såväl privata som offentliga verksamheter. Detta upplevs vara en något mer utbredd uppfattning bland mindre än bland större arbetsgivare. Denna bild bekräftas av att minskningen av antalet nystartsjobb är minst bland de största arbetsgivarna.

Vår undersökning visar även att regeländringarna initialt resulterade i en ökad osäkerhet bland arbetsförmedlarna, något som i vissa fall ledde till en minskad benägenhet att använda nystartsjobb. Regionerna uppger även att arbetsförmedlarna upplever att handläggningen av nystartsjobben har blivit svårare jämfört med innan förändringarna av regelverket. Målgruppen av arbetssökande för ett nystartsjobb uppges ofta även vara aktuell för andra stöd. Det finns således en viss konkurrens mellan olika former av subventionerade anställningar. I viss mån upplevs det även svårare än tidigare att prioritera nystartsjobben när arbetsförmedlarna samtidigt ska prioritera andra subventionerade anställningar. Det förefaller samtidigt inte vara svårare nu än tidigare att hitta personer med nödvändig kompetens för ett nystartsjobb.

8 Avslutande kommentarer

Utvecklingen av nystartsjobben ser olika ut för olika grupper av arbetssökande. Att regelverket nu är förmånligare för nyanlända har medfört att antalet utomeuropeiskt

födda med ett nystartsjobb har ökat. Ökningen är särskilt tydlig för personer i eller som har varit i etableringen. Detta har även bidragit till att minskningen är lägre bland yngre personer och bland personer med kort utbildning. Parallellt är minskningen av nystartsjobben minst bland yrken med låga kvalifikationskrav. Givet målgruppen för nystartsjobben innebär detta att syftet med stödet uppfylls på ett bättre sätt än tidigare. Detta bekräftas även av dialogen med representanter för Arbetsförmedlingens regioner. Samtidigt innebär den fortsatta starka efterfrågan på arbetskraft att personer med en starkare ställning på arbetsmarknaden som blir arbetslösa vanligen kommer åter i arbete utan stöd relativt snabbt.

Det ändrade regelverket har resulterat i färre personer med ett nystartsjobb. Minskningen står dock i rimlig proportion till omfattningen av förändringarna. Att det förändrade regelverket mottagits negativt av arbetsgivarna är naturligt, men ska ställas i relation till att vår dialog med Arbetsförmedlingens regioner visar att stödet idag används effektivare.

Bilagor

Antal och förändring av subventionerade anställningar mellan kv4 2016 och kv4 2017

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Subventionerade anställningar	135 500	130 800	-4 700	-3,5 %
Arbete med stöd	88 600	93 400	4 800	5,4 %
<i>Därav anställningsstöd</i>	<i>14 200</i>	<i>19 500</i>	<i>5 300</i>	<i>37,5 %</i>
<i>Därav anställningsstöd exklusive extratjänster</i>	<i>12 600</i>	<i>10 300</i>	<i>-2 300</i>	<i>-18,2 %</i>
<i>Därav särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning*</i>	<i>74 400</i>	<i>73 900</i>	<i>-500</i>	<i>-0,7 %</i>
Nystartsjobb	46 200	36 600	-9 600	-20,7 %
Yrkesintroduktionsanställning	700	700	15	2,1 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Sammanställningen är baserad på sökandekategorier. Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar. *: Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Antal och förändring av nystartsjobb per län mellan kv4 2016 och kv4 2017

	Kv 4 2016	Kv 4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Stockholm	9 768	7 559	-22,6 %
Uppsala	1 066	835	-21,6 %
Södermanland	1 727	1 610	-6,8 %
Östergötland	2 316	1 943	-16,1 %
Jönköping	1 654	1 542	-6,8 %
Kronoberg	1 013	922	-9,0 %
Kalmar	1 072	953	-11,1 %
Gotland	132	102	-23,2 %
Blekinge	1 019	895	-12,2 %
Skåne	7 364	5 993	-18,6 %
Halland	1 143	1 103	-3,5 %
Västra Götaland	7 231	6 026	-16,7 %
Värmland	1 524	1 055	-30,8 %
Örebro	1 606	1 401	-12,8 %
Västmanland	1 393	1 238	-11,1 %
Dalarna	1 242	979	-21,2 %
Gävleborg	1 812	1 427	-21,3 %
Västernorrland	1 299	922	-29,0 %
Jämtland	682	561	-17,8 %
Västerbotten	906	653	-27,9 %
Norrbotten	1 120	869	-22,4 %
Riket	47 089	38 586	-18,1 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Sammansättning och förändring av nystartsjobb mellan kv4 2016 och kv4 2017, procent och procentenheter

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Kön			
Kvinnor	34 %	31 %	-3 %
Män	66 %	69 %	3 %
Åldersgrupp			
20-26	12 %	13 %	1 %
27-54	68 %	72 %	4 %
55-64	19 %	14 %	-5 %
65-	1 %	0 %	0 %
Födelseland			
Sverige	37 %	26 %	-11 %
Europa, exklusive Sverige	12 %	10 %	-2 %
Utomeuropeisk	51 %	64 %	13 %
Etablering			
Är i etableringen	5 %	10 %	6 %
Varit i etableringen	16 %	26 %	10 %
Har funktionsnedsättning			
	15 %	11 %	-4 %
Utbildningsnivå			
Förgymnasial	35 %	39 %	4 %
Gymnasial	39 %	35 %	-4 %
Eftergymnasial	26 %	26 %	0 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar.

Sammanställning och förändring av arbetsgivare med personer i nystartsjobb mellan kv4 2016 och kv4 2017, procent och procentenheter

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
Sektor			
Offentlig sektor	17 %	16 %	-2 %
Privat sektor	83 %	84 %	2 %
Näringsgren			
Produktion, utvinning m.m.	16 %	17 %	1 %
Privata tjänster	60 %	62 %	2 %
Offentliga tjänster	23 %	21 %	-3 %
Storlek (privat sektor)			
0-9 anställda	49 %	50 %	-1 %
10-99 anställda	35 %	33 %	-3 %
100- anställda	15 %	17 %	2 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar.

Sammanställning och förändring av nystartsjobb efter kvalifikationsnivå mellan kv4 2016 och kv4 2017, procent och procentenheter

	Kv4 2016	Kv4 2017	Förändring kv4 2016-kv4 2017
SSYK-grupp			
SSYK-grupp 1-3	11 %	10 %	-2 %
SSYK-grupp 4-8	54 %	56 %	2 %
SSYK-grupp 9	29 %	33 %	4 %
SSYK-uppgift saknas	5 %	1 %	-4 %

Källa: Arbetsförmedlingen

Anm: Summeringarna stämmer inte alltid på grund av avrundningar. Indelningen efter kvalifikationsnivå är baserad på ramverket Standard för svensk yrkesklassificering, SSYK 2012.